

ทัศนคติต่อการตั้งครุฑในวัยรุ่น และพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่นของพยาบาล
ในแผนกสูติกรรม สังกัดสถานพยาบาลของรัฐในสามจังหวัดชายแดนใต้

ศศิณภรณ์ ชูดำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการผดุงครรภ์ขั้นสูง
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
เมษายน 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ศศินาภรณ์ ชูคำ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ขั้นสูง ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เตียววิศเรศ)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ วิไลพรรณ สวัสดิ์พาณิชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เขียวพิเชฐ)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เตียววิศเรศ)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิไลพรรณ สวัสดิ์พาณิชย์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวสน์)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ขั้นสูง ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิภรณ์ ทรัพย์กรานนท์)
วันที่ 11 เดือน 12 พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ
เดียวอิสระ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ วิไลพรรณ สวัสดิ์พาณิชย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียด
ถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูง
ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เขียวพิเชฐ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา
ต่อเนื่องสภากาชาดไทย ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบ และวิจารณ์ผลงาน ทำให้
งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ
รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านผู้อำนวยการโรงพยาบาลสตูล ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเป็นอย่างดีในการทดสอบ
เครื่องมือในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสามจังหวัดชายแดนใต้ทุกท่าน
ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อพิมล คุณแม่รมย์ ชูคำ และพี่ ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ
และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่า และประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตา
แด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีต และปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้า
เป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาตราบนานเท่านาน

ศศิณารณ์ ชูคำ

52910030: สาขาวิชา: การผดุงครรภ์ชั้นสูง; พย.ม. (การผดุงครรภ์ชั้นสูง)

คำสำคัญ: ทักษะต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น/ พฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่น

ศศินาภรณ์ ชูคำ: ทักษะต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่นของพยาบาลในแผนกสูติกรรม สังกัดสถานพยาบาลของรัฐในสามจังหวัดชายแดนใต้ (ATTITUDES TOWARD ADOLESCENT PREGNANCY AND NURSING CARE BEHAVIOR FOR ADOLESCENT MOTHERS OF OBSTETRIC NURSES IN THE THREE SOUTHERN BORDER PROVINCES OF THAILAND) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: วรณี เดียววิเศษ, Ph.D., วิไลพรรณ สวัสดิ์พาณิชย์, พย.ม. 85 หน้า. ปี พ.ศ. 2554

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่นของพยาบาลแผนกสูติกรรมสถานพยาบาลของรัฐในสามจังหวัดชายแดนใต้สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 230 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยแบบวัดทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และแบบวัดพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่นของพยาบาล ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ .78 และ .86 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{x} = 2.26$, $SD = .49$) และพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่นของพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.45$, $SD = .38$)
2. กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ประสบการณ์การทำงานในแผนกสูติกรรม และการได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ทักษะต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นโดยรวมกับพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่นโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่าทัศนคติด้านการดูแลมารดาวัยรุ่น มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่นด้านการรักษาความลับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($r = .182$, $p = .006$)

ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าพยาบาลในแผนกสูติกรรม สังกัดสถานพยาบาลของรัฐในสามจังหวัดชายแดนใต้ มีทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และพฤติกรรมบริการในการดูแลมารดาวัยรุ่นอยู่ในระดับดี โดยไม่พบความแตกต่างกันตามปัจจัยด้านอายุ ประสบการณ์การทำงาน และการเข้าร่วมอบรม จึงเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญต่อการวางแผนงานในการดำรงไว้ซึ่งทัศนคติ และพฤติกรรมบริการเพื่อคุณภาพในการดูแลมารดาวัยรุ่นต่อไป

52910030: MAJOR: ADVANCED MIDWIFERY; M.N.S. (ADVANCED MIDWIFERY)

KEY WORDS: ATTITUDES TOWARD ADOLESCENT PREGNANCY/ NURSING CARE
BEHAVIOR FOR ADOLESCENT MOTHERS.

SASINAPORN CHOODM: ATTITUDES TOWARD ADOLESCENT PREGNANCY AND
NURSING CARE BEHAVIOR FOR ADOLESCENT MOTHERS OF OBSTETRIC NURSES IN THE
THREE SOUTHERN BORDER PROVINCES OF THAILAND: WANEE DEOISRES, Ph.D.,
WILAIPHAN SAWATPHANIT, MNS. 85 P. 2011.

The objective of this research was to examine attitude toward adolescent pregnancy and nursing care behaviors for adolescent mothers among obstetric nurses working at public hospitals in the three southernmost provinces. A random sample of 230 obstetric nurses was recruited in the study. Data were collected by self-report questionnaires developed by the researcher which included nurse's attitude toward adolescent pregnancy questionnaire and nursing care behaviors for adolescent mother questionnaire. Content validity of questionnaires was approved by three experts and Cronbach's alpha coefficients of both questionnaires were .78 and .86 respectively. Data were analyzed by using descriptive statistics, t-test, ANOVA, and Pearson's product moment correlation. Results of the study revealed that:

1. Nurses had overall attitude toward adolescent pregnancy at a fair level ($\bar{X} = 2.26$, $SD. = .49$). Overall nursing care behaviors for adolescent mother were rated at a good level ($\bar{X} = 3.45$, $SD. = .38$).
2. Nurses with different age, years of working experiences in obstetric wards, and receiving continuing education on adolescent pregnancy had no significant difference in attitudes toward adolescent pregnancy and nursing care behaviors for adolescent mother.
3. There was no significant relationship between overall attitudes toward adolescent pregnancy and nursing care behaviors for adolescent mother. However, there was a low positive relationship between attitudes toward adolescent pregnancy in the aspect of caring for adolescent mother and nursing care behaviors for adolescent mother in the aspect of protection of confidentiality at significant level of .01 ($r = .182$, $p = .006$).

Findings of the study indicate that obstetric nurses working at public hospitals in the three southernmost provinces had overall attitude and nursing care behaviors toward adolescent pregnancy at a good level. No significant differences were found between attitude and behaviors based on age, working experiences, and receiving continuing education. This information can be used to develop program to maintain positive attitudes and nursing care behaviors among nurses for promoting high quality of care for adolescent mothers.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่นและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น.....	11
ทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสุขภาพมารดาวัยรุ่น.....	22
ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรมบริการ.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	38
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลแผนกสูติกรรม.....	43
ตอนที่ 2 ทักษะคิดต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของพยาบาลแผนกสูติกรรม.....	44
ตอนที่ 3 พฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่นของพยาบาลแผนกสูติกรรม.....	46
ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะคิดต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ของพยาบาลแผนกสูติกรรม.....	48
ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่น ของพยาบาลแผนกสูติกรรม.....	49
ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะคิดต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นกับพฤติกรรม บริการต่อมารดาวัยรุ่นของพยาบาลแผนกสูติกรรม.....	51
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	52
อภิปรายผลการวิจัย.....	54
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	59
ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป.....	60
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	69
ภาคผนวก ก.....	70
ภาคผนวก ข.....	72
ภาคผนวก ค.....	76
ภาคผนวก ง.....	81
ภาคผนวก จ.....	83
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	85

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 คำดัชนีความตรงตามเนื้อหาของแบบวัดทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และแบบวัดพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่นโดยรวม และรายด้าน.....	39
2 คำสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาคของแบบวัดทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และแบบวัดพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่นโดยรวม และรายด้าน.....	40
3 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ ศาสนา ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน การเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น.....	44
4 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ของพยาบาลแผนกสูติกรรมโดยรวม และรายด้าน.....	45
5 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่น ของพยาบาลแผนกสูติกรรมโดยรวม และรายด้าน.....	46
6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติ ต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของพยาบาลแผนกสูติกรรมจำแนกตามกลุ่มอายุ.....	48
7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติ ต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของพยาบาลแผนกสูติกรรมจำแนกตามประสบการณ์ การทำงานในแผนกสูติกรรม.....	48
8 เปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของพยาบาลแผนกสูติกรรม จำแนก ตามการเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น.....	49
9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรม บริการต่อมารดาวัยรุ่นของพยาบาลแผนกสูติกรรมจำแนกตามกลุ่มอายุ.....	49
10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรม บริการต่อมารดาวัยรุ่นของพยาบาลแผนกสูติกรรมที่มีความแตกต่าง ด้านประสบการณ์การทำงานในแผนกสูติกรรม.....	50
11 เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่นของพยาบาลแผนกสูติกรรม จำแนกตามการเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น.....	50
12 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กับพฤติกรรมบริการต่อมารดาวัยรุ่นของพยาบาลแผนกสูติกรรม.....	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 13 จำนวนประชากรเป้าหมาย และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงพยาบาลและหน่วยงาน
ในแผนกสูติกรรม (หน่วยฝากครรภ์ หน่วยห้องคลอดและหน่วยหลังคลอด)
โรงพยาบาลของรัฐในสามจังหวัดชายแดนใต้.....

83

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 8

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University